

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. IV. Concilium II. Rhemense.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

illa desumpfit. Tot sunt ferè hujus rei exempla, quot Statuta hujus Synodi; nam pleraque è Concilio Tridentino derivata sunt; iisdemque, ut plurimum, verbis concepta; nec tamen illud laudatur. Hoc specialiter videtur in 4. ubi recipitur mutatio, quam fecit, quoad Impedimentum Cognationis Spiritualis; in 5. pertinente ad tempus, quo Nuptiæ interdicuntur, atque ad earum præparationes; in 7. quod concursum quemdam introducit in promotione ad Beneficia Curata; in 9. pertinente ad qualitates primæ Tonfuræ requisitas, & Privilegia Tonfuratorum; in 10. restitui jubente munera Ordinum Minorum; in 11. approbante illos seorsim conferri cum aliquo interstitio; in 12, 13, 14. quæ jubent, ut Ordinandi alicui Ecclesiæ addicantur, vel determinant Ætatem requisitam ad Sacros Ordines, vel statuunt Examen, sive Scrutinium, ad Ordines, Candidatis subeundum; in 15. & 16. jubentibus, ut Clerici promoti ad Ordines, eos exercent antequam ad Superiores ascendant, utque Ordines gratis conferantur; in 17. docente, quemadmodum Clerici vivere, atque in omnibus se gerere debeant. Observatio circa curam, quæ Concilium 1. Rhemense à laudando Concilio Tridentino abstulit, dum ejus Decreta Disciplina describeret, confirmatur per Statutum 2. ubi de Fide, sanæque Doctrinæ agendo, jubet, eam in hujus Concilii Definitionibus hauriri, plurimamque ejus mentionem facit, quia, hoc in Capite, nullo temperamento opus erat, cum Gallia, quoad hoc, nihil in Concilio desiderare posset.

CAPUT III.

Concilium ROTHOMAGENSE.

Concilium hoc an. 1581. habitum, sæpè Tridentinum laudat, sæpiusque ejus non laudati Decreta describit, recipiendo Professionem Fidei P I I IV. Tit. de Fide, unà recipit Decreta Concilii Tridentini circa Dogma, in Professione hac enumerata: vel indicata, cum expressâ Concilii ejus mentione.

Breviarium. T I T. de Cultu Divino, laudat Decretum Concilii Tridentini de Reformatione Breviarii, jubetque, ut juxta hoc Decretum, & Constitutionem P I I V. fiat.

Sacramenta. Agendo de Sacramentis, præcipit Parochis, ut eorum effectus plebi exponant, juxta Doctrinam Catechismi Romani, qui ex Tridentini præcepto factus fuit. Eodem Titulo, loquendo de Baptismo, describit Statutum Tridentini Cap. 2. S E S S. XXIV. de Reform. Matrim. circa Patrimos, eorum qualitatem, numerum, Tabulas Baptismorum, & Cognationem proveniente ex Officio Patrimi in hoc Sacramento.

Missa. T I T. de Sacrificio Missæ, describit id, quod Concilium Sacerdotibus præcipit; nimirum, ut confitentur ante Missam, si possint. Describit pariter interdictum ejusdem Concilii, ne Presbyter scandalosus finatur celebrare, neve in Domibus privatis, & extra loca benedicta celebratur.

Matrim. Pauca sunt in Decretis Concilii Tridentini circa Matrimonium, quæ Synodus Rothomagensis non adoptaverit, sive illud laudando, sive non. Nam, postquam declaravit se optavisse, ut Decretum Concilii Tridentini circa Reformationem Matrimonii, promulgatum fuisset in Gallia, ut posset declarare nullum Matrimonium extra præsentiam Parochi, duorumque, aut trium Testium contractum, & sic perniciosis effectibus Matrimoniorum clandestinorum obviare; jubet, ut Plebs de hujus peccati atrocitate moneatur, deque Decreto, quod Concilium Tridentinum illi opposuit, & de pœna excommunicationis in fontes lata; denique suspendit ipso facto Sacerdotem huic Matrimonio assistentem, in hoc imitando Tridentinum. Deinde, describit Statuta Concilii circa Banna, tempus prohibitum, celebrationem ab alio, quam à proprio Parocho, libertatem Matrimonii, Matrimonium Gyrovagorum, Concubinatum extra vel intra Matrimonium.

Tom. I.

Decreta Concilii Tridentini circa qualitates Episcopatu requisitas, informationem de vitâ & moribus promovendorum, tempus ac locum consecrationis eorum, Residentiam, obligationem annuntiandi Verbi Divini leguntur quoque ibidem T I T. de Episcop. & Capitul. Idem est de Statutis Tridentini circa Dignitarios & Canonicos, eorum Ætatem, Gradus, Promotionem ad Ordines, Residentiam, & similia.

Officia Ecclesiastica.

Summa Decretorum Concilii Tridentini circa Ordinationem, Vistationem, Celebrationem Synodi Diocesana, Electionem in ea faciendam Scrutatorum, sive quoad Ordines, sive quoad Beneficia, inferitur T I T. de Episcopi Officio.

Varia Decreta Concilii Tridentini congesta sunt sub TITULO de Officio Curator. aliorum Presbyteror. ac Paroecianor. Offic. Talia sunt 1. Decreta circa Residentiam Paroecorum, eorum obligationem ad erudendum Gregem suum, modum augendi reditum Paroeciarum, quæ victum honestum præstare nequeunt; Concilium Tridentinum laudatur quoad Residentiam. 2. Decreta circa Tabulas Baptismi, & Matrimonii. 3. Decreta, quæ loquuntur de approbatione ad Prædicandum, & Confessiones audiendas, iis necessariâ, qui non obeunt illa munera ratione Beneficii sui, deque punitione Concionatorum, qui docent errores, vel scandalum sermonibus suis movent. 4. Decreta circa reductionem Missarum aliarumve fundationum. 5. Decreta circa obligationem audiendi Sacrum & Prædicationes, sive Instructiones, in Paroeciâ.

Pæraque Decreta de Regular. S E S S. XXV. collocata sunt in T I T. de Monaster. Talia sunt ea, quæ respiciunt obligationem servandi Vota Religionis, maximè votum paupertatis; Noviciatum, seu Probationem, & Professionem; libertatem quoad utramque; clausuram, vistationem, translationem Monasteriorum sceminarum, quæ ruri sita sunt: hic pluries laudatur Concilium Tridentinum. Sub T I T. de Jurisdictione Eccles. reperitur substantia Cap. 3. Sess. XXV. versantis circa usum Excommunicationis, & Monitoriorum. Ibi quoque decernitur Executio Decreti circa Seminaria, quæ fit deinde sub T I T. de Scholar. & Seminar. fundatione &c. nec semel Concilium Tridentinum laudatur.

CAPUT IV.

Concilium 2. RHEMENSE.

IN Epistolis Indictionis 2. Concilii Rhemensis an. 1583. legitur eam fieri consequenter ad Decretum Concilii Tridentini, circa celebrationem Conciliorum Provincialium.

In Præfatione Cardinalis GUISTIACUS innuit, Statuta hujus 2. Synodi facta fuisse ad procurandam executionem Decretorum Tridentini necessariorum ad reformationem abusuum urgentium; dicendo, se, dum sperat quotidie, expectatque ampliorem publicationem Concilii Tridentini, providere interea restitutioni Disciplina, & ponendæ regulæ morum tam Cleri, quam populi: nam verba hæc amplior publicatio, significant eum habuisse in animo aliquam, sed minus amplam facere. Hoc confirmatur per subsequentia excerpta ejusdem Synodi, in quibus Decreta Concilii Tridentini laudantur, vel describuntur.

Executio Concilii.

Capite 1. Synodus omnia Decreta Concilii Tridentini circa Dogma, recipit unâ cum Professione Fidei P I I IV. quæ illa numerat inter Ecclesiæ Definitiones credendas & profitendas. Cap. 2. de Cultu Divino, juxta Decretum de Invocat. Sess. XXV. dicitur, nullam Imaginem novam venerationi Fidelium exponendam esse, sine approbatione Episcopi, ve ejus Vicarii.

Dogma.

T I T. de Ordine, non semel laudatur Concilium Tridentinum 1. Jubendo, ut Ordines conferantur juxta præscriptum ejus. 2. Verando, ne Beneficium, quod Titulo Clericali deputatur, resignetur, sine hujus circumstantiæ mentione, sub pœna nullitatis. 3. Monendo, ut, in Promotione ad Beneficia, observetur Statutum Tridentinum Cap. 18. S E S S. XXIV. circa

Ordines.

N 2

con-

concursum ad Beneficia Curata. In eod. Titulo describitur aliquid è Tridentino, quod non laudatur.

Matrimonium.

Hoc peculiare est TITULO de *Matrim.* quòd Synodus ad verbum referat Decretum Concilii Tridentini circa Matrimonia Clandestina, quod Synodus præcedens adoptare timuerat, ejusque executionem decernere. Eidem Decreto jungit plura loca Caputum sequentium ejusdem Sessionis; specialiter circa Tempus prohibitum, & limitationem Impedimentorum, tum Cognationis spiritualis, tum Affinitatis per viam illicitam, necnon honestatis publicæ ex Sponsalibus provenientis.

TITULUS de *Seminario* evidenter tendit ad executionem Cap. 18. Sess. XXIII. de *Reform.* nam, præterquam quod laudatur Tridentinum, plura Capita ex eo sumpta sunt.

TIT. de *Clericis* in genere laudatur Decretum Concilii Tridentini contra Clericos concubinos, caveturque, ut contra eos, ratione in eo præscripta, procedatur.

TIT. de *Monast.* inserta fuere quædam Decreta Concilii Tridentini Sess. XXV. de *Regular.* Primum respicit Confessionem & Communionem Monialium semel in Mense, & extraordinarios Confessarios bis, terve in anno concedendos.

Concilium Tridentinum ter laudatur TIT. de *Curat.* 1. Cavetur, ut juxta dispositionem Concilii Tridentini, sententiæ circa Portiones congruas executionem, non obstante Appellatione, fortiantur. 2. Dicitur, intentionem Concilii esse, ut Parochi non residentes dictâ Portione congruâ non fruantur. 3. Præcipitur iisdem Parochis, ut commissum sibi Gregem erudiant juxta Doctrinam contentam in Catechismo ex jussu Tridentini confecto.

Statuta Tridentini circa Canonicos, eorum Residentiam, vel Absentiam, distributiones, honores, quos debent Episcopo, inferuntur TIT. de *Capite & Canon.* Decretum Tridentinum contra Clericos concubinos nominatim applicatur Canonicis eidem vicio obnoxiiis.

TIT. de *Episcopis*, visuntur quædam Decreta Concilii Tridentini circa officia Episcoporum: putâ, residenti, vitandi luxum, frugalitatem servandi, impediendi alienationes vetitas, & invigilandi, ut licitæ fiant juxta Legem. Sunt quoque nonnulla circa eorum jura; putâ, ne quis sine eorum licentiâ concionetur.

Cum Tridentinum pluribus in locis de simoniâ egerit, pluries quoque laudatur à Rhemenfi Synodo TIT. de *Simon.* 1. Hæc prohibet, ne quidvis pro Ordine exigatur, excepto jure Secretarii seu Notarii, ad decimam unius Aurei partem restricto. 2. Ne quid à Canonicis exigatur pro jure ingressus. 3. Ad obvian-dum simoniæ in receptione Monachorum & Monialium, vetat, ne Monasteria plures admittant personas, quam alere possint.

Cap. 3. Sess. XXV. de *Reform.* describitur TIT. de *Jurisdictione*, ubi prohibetur, ne ii, qui non habent talem potestatem, Monitoria concedant, vel excommunicent, neve ea concedantur aliis, quam ex causis gravibus, decerniturque, ut excommunicati, qui annum transigunt non petendo absolutionem, suspecti sint hæreseos.

CAPUT V.

Concilium BURDIGALENSE.

Concilium hoc habitum an. 1583. Concilium Tridentinum expressè laudat Cap. 5. decernitque executionem Decreti vetantis, ne Missa celebretur in locis ab Episcopo non approbatis. Eiusdem mentionem facit Cap. 8. præcipiendo Parochis, ut ejusdem Concilii Tridentini Catechismum assidue tractent; item sequitur Decretum circa numerum Patrinorum, & restrictionem Cognationis spiritualis, Cap. de *Baptismo*. Loquendo de Penitentia laudat Decretum Tridentinum, vetans cuicumque Presbytero, ne Confessiones

audiat, nisi Parochus sit, vel ab Episcopo approbatus. Ibidem plura alia Decreta Tridentini non laudati referunt. Primum versatur circa institutionem Penitentiarum in singulis Ecclesiis Cathedralibus: aliud circa penitentiam publicam peccatorum publicorum: tertium respicit casus reservatos.

Agendo de Sacramento Ordinis, jubet observari Decretum, quod præscribit Ætatem Ordinibus Majoribus competentem, illudque nominatim laudat. Tum plura alia Decreta ejusdem Concilii non laudati referunt. Tale est Decretum circa qualitates ad Tonsuram requisitas: tale etiam Decretum circa Titulum Clericalem: tale est, denique, Decretum prohibens, ne quid pro Ordinibus exigatur, exceptâ aurei parte decimâ Notario concessâ.

Loquendo de Matrimonio, decernit executionem Decreti 1. de *Ref. Matr.* illudque è verbo ad verbum refert, & dicit, se id facere, quia medetur abusibus circa Matrimonium. Ibidem plura alia Decreta Concilii non laudati adoptat circa Cognationem spiritualem, & Affinitatem ex illicitâ copulâ provenientem. Quoad Decretum circa Impedimentum publicæ honestatis, res aliter se habet: nam Concilium laudat illud nominatim.

TIT. de *Episcopis*, cui plura Decreta Tridentini circa Episcopos inserit, quædam laudat, quædam non. Laudat Decretum circa Episcoporum frugalitatem & modestiam, quoad vestitum, & suppellectilem: laudat quoque Decretum circa Episcoporum Consecrationem: refert Decretum vetans, ne Episcopi cognatos suos è relictibus Ecclesiasticis ditent, non laudato Concilio Tridentino.

Loquendo de Canonicis, jubet observari quædam Decreta Tridentina circa Ætatem ad Dignitates requisitam; Ordinem requisitum ad suffragium in Capitulo; ordinem unicuique Præbendæ assignandum; tempus Servitii; causas excusationis ab assistentiâ ad Officium; distributiones ob id debitas, laudatque Concilium his verbis, proinde *Sacri Tridentini Concilii Decreta recollentes statuimus* &c. Ibidem refert Decretum Tridentinum vetans, ne spurii Clericorum filii Beneficium, vel Officium aut Pensionem habeant in Ecclesiis Patrum suorum, non laudato Concilio.

Eiusdem Tridentini meminit in duobus locis, TIT. de *Paroch.* 1. Præcipiendo Parochis, ut Dominicis ac Festis diebus aliquid è Catechismo Concilii exponant. 2. Jubendo, ut conficerentur Tabulæ Matrimoniorum contractorum circa formam Tridentini. Idem Concilium, loquendo de Residentiâ Pastorum, decernit executionem Concilii Tridentini circa Residentiam Episcoporum, & Curatorum; illudque laudat ac refert: *Merito itaque, Sancta Tridentina Synodus veterum Patrum Decreta innovans, sancit...* &c. *Nos cum tam salutare & necessarium Decretum, aliaque generis ejusdem velimus in nostrâ Provinciâ diligentissimè observari. Statuimus.*

Agendo de Prædicatione, Decretum Tridentinum laudat circa obligationem prædicandi in Episcopis & Parochis; *autoritatem Concilii Tridentini... secuti.* Cum loquitur de vitâ ac moribus Clericorum, & statuit observanda circa Clericos impudicos, Tridentini autoritate utitur, in eo quod dicit, cognitionem & punitionem incontinentiæ Clericorum pertinere ad Episcopum: *Ad quos prædictorum omnium cognitio ex Sancti Concilii Tridentini autoritate tantum pertinet, feriantur.*

TIT. de *Examine*, sive *scrutinio*, quoad promotionem ad Beneficia, sub penâ nullitatis, observari jubet formam à Concilio Tridentino præscriptam, & Decretum ejusdem circa collationem Paræciarum per concursum, è verbo ad verbum refert.

TIT. de *Seminariis* factus est ad executionem Decreti Tridentini circa Seminaria, ut apparet, non solum ex similitudine, sed etiam ex eo, quod expressè dicat: *Itaque, ex ipsius Sacri Concilii Tridentini autoritate, Seminarium* &c. & infra, *Nos ex ejusdem Concilii Tridentini autoritate, ipsi Seminarium* &c.

TIT. de *Monasteriis*, Synodus non solum decernit observationem aliquot Decretorum Concilii Tridentini circa

Ordines.

Matrim.

Episcopi.

Canonici.

Parochi.

Regulares.